

From: Inga Žagare <Inga.Zagare@zm.gov.lv>
Sent: Wednesday, July 17, 2024 1:05 PM
To: Vita Bružas <Vita.Bruzas@vni.lv>
Cc: Anda Sproģe <Anda.Sproge@zm.gov.lv>; Valdis Pētersons <Valdis.Petersons@zm.gov.lv>; Anita Vīksne <Anita.Viksne@zm.gov.lv>; Una Liepiņa <U.Liepina@lvm.lv> <U.Liepina@lvm.lv>
Subject: Par TM iebildumiem MK rīkojuma projektam 24-TA-1268

Šis e-pasts ir saņemts no ārēja sūtītāja. Pārliecinieties, ka saturs ir drošs un sūtītāju atpazīstat, un tikai tad atveriet saites vai pielikumus. Strādājiet droši!

Labdien.

Zemkopības ministrija nosūta komentārus Tieslietu ministrijas izteiktajiem iebildumiem par TAP izsludināto Ministru kabineta rīkojuma projektu "Par valsts nekustamo īpašumu pārdošanu" 24-TA-1268 par valsts meža zemi (pielikumā).

Ar cieņu,

Inga Žagare
Meža departamenta
Zemes pārvaldības un meliorācijas nodaļas vecākā eksperte
tālr. 67027558, e-pasts: Inga.Zagare@zm.gov.lv
Zemkopības ministrija
Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981

Zemkopības ministrija

24-TA-1268: Rīkojuma projekts (Vispārīgais) Par valsts nekustamo īpašumu pārdošanu

Rīkojuma projekts

1. Saskaņā ar Publiskas personas mantas atsavināšanas likuma 4. panta pirmo un otro daļu, 5. panta pirmo daļu, Meža likuma 44. panta pirmo daļu un 44. panta ceturtais daļas 5. punktu atļaut valsts akciju sabiedrībai "Valsts nekustamie īpašumi" pārdot izolē šādus nekustamos īpašumus, kas ierakstīti zemesgrāmatā uz valsts vārda Zemkopības ministrijas personā:

TM Iebildums

Meža likuma 44. panta pirmo daļu un ceturtais daļas 5. punktu piemēro, ja tiek atsavināta meža zeme. Savukārt meža zeme saskaņā ar Meža likuma 1. panta pirmās daļas 29. punktā ietverto legāļdefinīciju ir zeme, uz kuras ir mežs, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, kā arī mežā ietilpstošie pārplūstošie klajumi, purvi, lauces un tam piegulošie purvi. No Tiesību akta lietai pievienotajiem paskaidrojošajiem dokumentiem (Informatīvajām izdrukām no Kadastra informācijas sistēmas teksta datiem, Talsu novada pašvaldības domes lēmuma, zemesgrāmatas nodalījumu norakstiem) un anotācijas 1.3. sadaļā ietvertās informācijas secināms, ka rīkojuma projektā minētās zemes vienības (zemes vienības kadastra apzīmējumi 8815 002 0077 un 6486 012

0046) ir atdalītas no valsts meža zemes, kas ietilpst nekustamā īpašuma "Valsts mežs Stende", kadastra numurs: 88150020030, Brīvības ielā 1A, Stendē, Talsu novadā, sastāvā, un ka uz zemes vienībām (zemes vienības kadastra apzīmējumi 8815 002 0077 un 6486 012 0046) atrodas tikai būves, nevis mežs.

Nemot vērā minēto, lūdzam izvērtēt, cik pamatoti ir rīkojuma projekta 1. punktā atsaukties uz Meža likuma 44. panta pirmo daļu un 44. panta ceturtais daļas 5. punktu, ar attiecīgu izvērtējumu papildinot anotāciju. Ja izvērtējuma rezultātā tiek konstatēts, ka uz atsavināmajiem zemes gabaliem neatrodas meža zeme Meža likuma 1. panta pirmās daļas 29. punkta izpratnē, attiecīgi nepieciešams no rīkojuma projekta 1. punkta un anotācijas ne tikai svītrot atsauces uz Meža likuma 44. panta pirmo daļu un 44. panta ceturtais daļas 5. punktu, bet arī rīkojuma projekta 1.1. un 1.2. apakšpunktā svītrot norādes uz meža zemi.

ZM komentārs

Meža likuma 44. panta pirmo daļu un ceturtais daļas 5. punktu piemēro, ja tiek atsavināta valsts meža zeme.

Saskaņā ar Meža likuma 44. panta pirmo daļu, valsts meža zeme ir:

- Zemkopības ministrijas Meža departamenta zeme pēc stāvokļa 1940.gada 21.jūlijā, kura zemes reformas gaitā nav nodota pastāvīgā lietošanā citām fiziskajām vai juridiskajām personām (vēsturiskā valsts meža zeme),
- kā arī tā meža zeme, kura pieder vai piekrīt valstij, tajā skaitā meža zeme, kura atbilstoši Civillikuma 416.pantam atzīta par bezmantinieku mantu.

No pantā minētā secināms, ka neatkarīgi no zemes lietojuma veida (tajā skaitā, ir vai nav mežs vai meža zeme), ja zeme vēsturiski piederējusi Zemkopības ministrijas Meža departamentam (ko apliecina Latvijas valsts vēstures arhīva izziņas) un zemes reformas gaitā tā nav nodota pastāvīgā lietošanā, tā ir valsts meža zeme un uz to ir attiecināms Meža likuma 44. pantā noteiktais.

Meža likuma 44. panta ceturtais daļas 5. punkts noteic, ka zemesgrāmatā ierakstītās valsts meža zemes atsavināšanu vai privatizāciju var atļaut ar ikreizēju Ministru kabineta rīkojumu - atsavinot valstij piederošu būvi kopā ar funkcionāli nepieciešamo zemes gabalu, kura sastāvā ir valsts meža zeme, ja valsts meža zemes nodalīšana nav pieļaujama atbilstoši teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem vai ja pēc nodalīšanas veidojas tāds starpgabals Publiskas personas mantas atsavināšanas likuma izpratnē, kuru nav lietderīgi izmantot valsts vai pašvaldības funkciju veikšanai.

Līdz ar to, lai gan uz atsavināmajiem zemes gabaliem neatrodas meža zeme Meža likuma 1. panta pirmās daļas 29. punkta izpratnē, tā ir valsts meža zeme un attiecīgi rīkojuma projekta 1. punktā ir pamatoti atsaukties uz Meža likuma 44. panta pirmo daļu un 44. panta ceturtais daļas 5. punktu.

Anotācija (ex-ante)

1.3. Pašreizējā situācija, problēmas un risinājumi

TM Iebildums

Lūdzam "**Pašreizējās situācijas**" aprakstā skaidrot, kuram no Meža likuma 1. panta pirmās daļas 29. punktā ietvertajiem nosacījumiem (zeme, uz kuras ir mežs, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, kā arī mežā ietilpstošie pārplūstošie klajumi, purvi,

lauces un tam piegulošie purvi) atbilst atsavināmo nekustamo īpašumu sastāvā ietilpstošā zeme, kā arī norādīt konkrētos Meža likuma 44. panta ceturtās daļas 5. punktā paredzētos nosacījumus, kuri ir iestājušies un dod tiesības rīkojuma projektā minēto zemi kā valsts meža zemi atsavināt Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā.

Pamatojums: Meža likuma 44. panta ceturtās daļas 5. punktu piemēro, ja tiek atsavināta meža zeme, turklāt izpildās kāds no normā paredzētajiem nosacījumiem. Iepazīstoties ar anotācijā norādīto informāciju un Tiesību akta lietai pievienotajiem paskaidrojošajiem dokumentiem (sk., iebildumu par rīkojuma projektu), secināms, ka atsavināmo nekustamo īpašumu sastāvā neietilpst meža platības, turklāt nav arī norādīti, kuri tieši nosacījumi izpildās uz katru konkrēto nekustamo īpašumu. No pievienotās informācijas secināms, ka atsavināmie nekustamie īpašumi ir speciāli atdalīti no valsts meža zemes, lai tos tālāk varētu atsavināt. Līdz ar to lūdzam izvērtēt, vai Meža likuma 44. pants vispār ir piemērojams šajā gadījumā.

ZM komentārs

Rīkojuma projektā norādīto atsavināmo nekustamo īpašumu sastāvā ietilpstošā zeme nav meža zeme Meža likuma 1. panta pirmās daļas 29. punkta izpratnē, bet tā ir vēsturiskā valsts meža zeme (skatīt iepriekšējo komentāru par valsts meža zemi), uz kuras atsavināšanu konkrētajā gadījumā attiecināms Meža likuma 44. panta ceturtās daļas 5. punkts, jo nekustamie īpašumi ir izveidoti ar mērķi izdalīt zemi zem būvēm un noteikt to uzturēšanai funkcionāli nepieciešamos zemesgabalus no valsts meža zemes. Atdalīšanas rezultātā izveidotie nekustamie īpašumi arī ir valsts meža zeme. Atdalīšanas fakts nemaina valsts meža zemes statusu.

Nekustamie īpašumi visā to platībā ir funkcionāli nepieciešami to sastāvā esošo būvju apsaimniekošanai un attiecīgi izpildās kritērijs, ka valsts meža zemes nodalīšana nav pieļaujama atbilstoši teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

Pamatojums.

Nekustamie īpašumi ir apbūvēti un izveidoti tādā platībā, kas nodrošina būvju uzturēšanu, apsaimniekošanu un funkcionēšanu.

Jēdziens “funkcionālā nepieciešamība” Meža likumā tiek lietots likuma “Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” izpratnē (sk. Meža likuma 22.04.2021. grozījumu, kas stājas spēkā 20.05.2021. Anotācijā).

Likuma “Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 28. panta pirmā daļa reglamentē privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanu, paredzot, ka privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala platību un robežas nosaka, ja valstij vai pašvaldībai piederošs zemes gabals šajā likumā noteiktajā kārtībā privatizējams. Privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala kritēriji noteikti 28.panta otrajā daļā, paredzot, ka jāņem vērā normatīvo aktu par vispārīgo teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteikumi, it sevišķi: esošā apbūve, apbūves parametri, pagalmu plānošanas noteikumi, transporta infrastruktūras, nepieciešamo inženierkomunikāciju tīklu pieejamība u.c., pēc privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas iespēja zemes gabala īpašniekam izmantot atlikušo zemes gabala daļu atbilstoši noteiktajam lietošanas mērķim. 28. panta trešā daļa paredz, ka privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala platību un

robežas nosaka pašvaldības dome vai tās pilnvarota institūcija, vai iestāde, kas īsteno valsts dzīvojamo māju privatizāciju.

Kritēriji būvju funkcionāli nepieciešamā zemesgabala noteikšanai ir ietverti Ministru kabineta 2015. gada 8. septembra noteikumos Nr. 522 "Privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas kārtība", kas paredz, ka funkcionāli nepieciešamajā zemes gabalā iekļauj zemi, uz kuras pilnībā vai daļēji atrodas tai piesaistītā dzīvojamā māja, kā arī tās uzturēšanai, apsaimniekošanai un funkcionēšanai nepieciešamie infrastruktūras, labiekārtojuma un komunikāciju elementi. Nosakot funkcionāli nepieciešamā zemes gabala platību, ņem vērā apbūves blīvumu un brīvās zaļās teritorijas rādītāju.